

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 321/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. B. B., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 30 ods. 4, čl. 46 ods. 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Protokolu č. 11 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 3 ods. 3, čl. 4, čl. 21 ods. 4, čl. 36 a čl. 37 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 a opravného rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009 a postupom v konaní vedenom pod sp. zn. VP/48/08-K a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2010 telefaxom a 25. februára 2010 poštou doručená sťažnosť Ing. F. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. B., Advokátska kancelária, B.,

pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 30 ods. 4, čl. 46 ods. 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 6 Protokolu č. 11 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 11 k dohovoru“), čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12 k dohovoru“) a čl. 3 ods. 3, čl. 4, čl. 21 ods. 4, čl. 36 a čl. 37 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej aj „výbor“) sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“) a opravného rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009 (ďalej aj „opravné rozhodnutie“) a postupom, ktorý im predchádzal, v konaní vedenom pod sp. zn. VP/48/08-K.

2. Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že výbor rozhodol vo veci sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 o tom, že sťažovateľ ako člen dozornej rady H., š. p., B., porušil čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“) tým, že „... v období, keď vykonával funkciu člena dozornej rady L. Slovenskej republiky, š. p. B. B. vykonával súčasne činnosť živnostníka podľa živnostenského zákona podľa živnostenského oprávnenia...“, a zároveň mu uložil pokutu v sume 120 876 Sk podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

3. Sťažovateľ podal proti namietanému rozhodnutiu návrh na preskúmanie predmetného rozhodnutia výboru podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, o ktorom rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 263/09 z 25. septembra 2009 tak, že namietané rozhodnutie potvrdil.

4. Dňa 23. novembra 2009 výbor vydal opravné rozhodnutie sp. zn. VP/48/08-K/E, ktorým bola vykonaná oprava nesprávneho označenia subjektu, v ktorom vykonával sťažovateľ verejnú funkciu člena dozornej rady (oprava nesprávneho označenia subjektu L. Slovenskej republiky, š. p., B. B., na H., š. p., B.).

5. Sťažovateľ následne podal 24. novembra 2009 výboru návrh na obnovu konania, pričom použitie tohto procesného inštitútu, ktorého aplikácia nie je upravená v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu, odôvodnil subsidiárnym použitím ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

6. Výbor listom z 2. decembra 2009 reagoval na podaný návrh na obnovu konania tak, že konštatoval, že *„výbor nemá možnosť autoremedúry a ani obnovy konania“*.

7. Sťažovateľ opätovne podal ústavnému súdu 25. januára 2010 návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008, ako aj opravného rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 61/2010-18 z 9. februára 2010 tak, že návrh odmietol.

8. Sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 24. februára 2010 telefaxom a 25. februára 2010 poštou tvrdil, že namietaným rozhodnutím výboru a opravným rozhodnutím výboru boli porušené jeho práva:

„1/ Dodržiavanie procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces (rovnosť účastníkov v konaní) - garantované čl. 46 a 47 ústavy

2/ Princíp právnej istoty účastníka konania (dodržiavanie zákonných lehôt) - garantované čl. 2 ods. 2 ústavy

3/ Diskriminácia živnostníka (zamedzená účasť na správe vecí verejných) - garantované čl. 12 a 30 ods. 4 ústavy

4/ Porušenie Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (protokol č. 11 čl. 6 a protokol č. 12 čl. 1)

5/ Porušenie ústavného zákona č. 23/1991 Zb. z 9. januára 1991, ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky čl. 21 a čl. 36 a 37.“

9. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Podľa článku 48 Ústavy Slovenskej republiky navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky prerokovať návrh na preskúmanie rozhodnutia Výboru NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií, č. rozhodnutia VP/48/08-K v mojej prítomnosti.

Na základe vyššie uvedených skutočností žiadam Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií o zrušenie rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K zo dňa 3. decembra 2008, ktorým mi bola uložená pokuta 120.876,- Sk v celom rozsahu.“

10. Keďže z podania sťažovateľa nebolo dostatočne zrejmé, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili a ktorým konkrétnym právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa tak malo stať, v čom spočíva namietaný zásah do označených práv a slobôd, kto mal podľa tvrdenia sťažovateľa porušiť jeho základné práva a slobody a akého rozhodnutia ústavného súdu sa sťažovateľ domáha, ústavný súd 16. marca 2010 vyzval sťažovateľa na doplnenie podania.

11. Podaním doručeným ústavnému súdu 8. apríla 2010 sťažovateľ doplnil sťažnosť tak, že upresnil, porušenie ktorých základných práv a slobôd namieta, a zároveň upravil navrhovaný petit tak, že navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že „rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/48/08-K zo dňa 3. decembra 2008 a opravné rozhodnutie sp. zn. VP/48/08-K/E z 9. 11. 2009 ktorým bola uložená pokuta 120.876,-Sk ruší v celom rozsahu.

Zároveň navrhovateľ podľa § 55 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia o uložení pokuty sp. zn. VP/48/08-K zo dňa 3. decembra 2008 a opravného rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K/E z 9. 11. 2009 až do rozhodnutia vo veci samej.“

12. Sťažovateľ návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí odôvodnil tým, že „odloženie výkonu rozhodnutia nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom, ale jeho výkon môže spôsobiť mne a mojej rodine vážne finančné a existenčné problémy“.

13. Podanie sťažovateľa v zmysle jeho doplnenia z 8. apríla 2010 ústavný súd považoval za sťažnosť podľa čl. 127 ústavy.

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

4. Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

5. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

6. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

9. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

10. Sťažovateľ namieta porušenie ďalej citovaných ustanovení ústavy, listiny a dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ viaceré označené ustanovenia len taxatívne vymenúva, avšak v sťažnosti neuvádza, v čom vidí príčinnú súvislosť medzi namietanými rozhodnutiami a postupom výboru a základnými právami, ktorých porušenie namieta.

11. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

12. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

13. Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

14. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

15. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

16. Podľa čl. 3 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „listina“), nikomu nemožno spôsobiť ujmu na právach pre uplatňovanie jeho základných práv a slobôd.

17. Podľa čl. 4 ods. 1 listiny povinnosti možno ukladať iba na základe zákona a v jeho medziach a len pri zachovaní základných práv a slobôd. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia medze základných práv a slobôd možno za podmienok ustanovených listinou upraviť iba zákonom. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky. Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia pri používaní ustanovení o medziach základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Také obmedzenia nemožno zneužívať na iné účely, než na ktoré boli ustanovené.

18. Podľa čl. 21 ods. 4 listiny občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

19. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nemožno vylúčiť preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa listiny. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup. Podmienky a podrobnosti upravuje zákon.

20. Podľa čl. 37 ods. 1 listiny každý má právo odprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia všetci účastníci sú si v konaní rovní. Podľa odseku 4 citovaného

ustanovenia kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, má právo na tlmočníka.

21. Podľa čl. 6 protokolu č. 11 k dohovoru ak vysoká zmluvná strana uskutočnila vyhlásenie podľa predchádzajúcich článkov 25 alebo 46 dohovoru, ktorými uznala právomoc komisie alebo súdu vo veciach vzniknutých po skutočnostiach alebo založených na skutočnostiach, ktoré sa vyskytnú po uskutočnení takého vyhlásenia, vzťahuje sa toto obmedzenie aj na právomoci súdu podľa tohto protokolu.

22. Podľa čl. 1 protokolu č. 12 k dohovoru užívanie všetkých práv ustanovených zákonom sa zabezpečuje bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické a iné presvedčenie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rodové alebo iné postavenie. Nikto nesmie byť diskriminovaný akýmkoľvek verejným orgánom z akýchkoľvek dôvodov, ako sú dôvody uvedené v odseku 1.

III.

1. Sťažovateľ sa podanou sťažnosťou domáhal, aby ústavný súd preskúmal namietané rozhodnutie výboru a opravné rozhodnutie a tieto rozhodnutia zrušil, pričom poukazoval na porušenie viacerých základných práv a slobôd. Sťažovateľ súčasne namietal porušenie označených práv postupom výboru v súvislosti s posudzovaním jeho návrhu na obnovu konania.

2. Ústavný súd konštatuje, že v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd v zásade viazaný návrhom na začatie konania (teda aj sťažnosťou). Zákonná požiadavka viazanosti návrhom platí zvlášť pre návrh výroku rozhodnutia ústavného súdu, teda petit sťažnosti, kde sťažovateľ formuluje výrok rozhodnutia ústavného súdu, ktorého sa domáha (m. m. III. ÚS 166/02). Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práv postupom výboru, ktorý spočíval v odmietnutí jeho návrhu na obnovu konania (list výboru z 2. decembra 2009), sťažovateľ napriek tomu, že v odôvodnení sťažnosti uvádza, v čom podľa jeho názoru spočíva porušenie jeho práv, v petite sťažnosti sa nedomáha rozhodnutia týkajúceho sa obnovy konania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd prerokoval sťažnosť len

vo vzťahu k predmetu konania vymedzenom v petite sťažnosti, t. j. vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 a opravnému rozhodnutiu výboru sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009.

3. Namietané rozhodnutie výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 bolo predmetom návrhu na preskúmanie podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, o ktorom rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 263/09 z 25. septembra 2009 tak, že namietané rozhodnutie potvrdil.

4. Sťažovateľ sa opätovne návrhom podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu domáhal preskúmania rozhodnutia výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008, ako aj opravného rozhodnutia sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 61/2010 z 9. februára 2010 tak, že návrh na preskúmanie namietaného rozhodnutia a opravného rozhodnutia odmietol.

5. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ má právo domáhať sa preskúmania namietaného porušenia základných práv a slobôd popri konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu aj sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (podobne vo veci sp. zn. IV. ÚS 136/07).

A. K namietanému porušeniu práv rozhodnutím výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008

1. Sťažovateľ namietal porušenie základných práv a slobôd rozhodnutím výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008. Namietané rozhodnutie výboru nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2009 (doručením uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 263/09 z 25. septembra 2009).

2. V zmysle citovaného ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť je v predmetnej veci možné podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa skončilo konanie o ochrane funkcií verejných funkcionárov pred výborom. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil so sťažnosťou pre porušenie základných práv a slobôd namietaným rozhodnutím až 24. februára 2010, t. j. po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti.

4. Z uvedených dôvodov vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti namietanému rozhodnutiu, ústavný súd sťažnosť odmietol pre oneskorené podanie v zmysle § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

B. K namietanému porušeniu práv opravným rozhodnutím výboru sp. zn. VP/48/08-K/E z 23. novembra 2009

1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv opravným rozhodnutím výboru sťažovateľ predovšetkým namietal, že opravné rozhodnutie nebolo vydané na schôdzi výboru, že nebol zo strany výboru priebežne informovaný o tomto opravnom rozhodnutí, opravné rozhodnutie neobsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom, a sťažovateľ sa domnieva, že išlo o zásadné procesné pochybenie výboru, nielen o opravu zjavných písacích chýb.

2. Opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 16. marca 2010 (doručením uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 61/2010 z 9. februára 2010).

3. Ústavný súd konštatuje, že už v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, o ktorom rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 61/2010, ústavný súd preskúmal opravné rozhodnutie a vysporiadal s námietkami sťažovateľa, ktoré uvádza v podanej sťažnosti. Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa opravného rozhodnutia ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 61/2010 konštatoval ich zjavnú neopodstatnenosť.

4. Na základe uvedeného vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti opravnému rozhodnutiu, je daný dôvod odmietnutia sťažnosti pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Pokiaľ ide o návrh na odklad vykonateľnosti namietaného rozhodnutia a opravného rozhodnutia podaný v doplnení sťažnosti z 8. apríla 2010, vzhľadom na rozhodnutie vo veci samej nebolo potrebné sa týmto návrhom osobitne zaoberať.

6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2010